

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО
ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ
(ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ)
ПРАКТИКИ МАГІСТРАНТІВ
(спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки)**

Серія «Магістратура / Magistrature»

Кривий Ріг – 2018

~ 1 ~

УДК 378.22:37-051

М 54

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Криворізького державного педагогічного університету
(протокол № 9 від 03.05.2018 року)*

Рецензенти:

*В. А. Гаманюк, доктор педагогічних наук, професор.
Т. П. Голованова, кандидат педагогічних наук, доцент.*

М 54 Методичні рекомендації щодо організації та проведення педагогічної (переддипломної) практики магістрантів (спеціальність : 011 Освітні, педагогічні науки) / Серія : «Магістратура / Magistrature» / [укл. Т. О. Дороніна, С. М. Щербина]. Кривий Ріг : ВЦ КДПУ, 2018. 44 с.

У методичних рекомендаціях висвітлено мету, завдання, зміст і особливості організації та проведення педагогічної (переддипломної) практики магістрантів.

Визначено перелік знань, практичних умінь і навичок магістрантів, розкрито особливості оцінювання різних видів діяльності студентів під час проходження педагогічної практики; подано зміст, форми, методи виховної роботи зі студентами закріпленої студентської групи; наведено орієнтовну тематику виховних заходів з основних напрямів виховання; окреслено основні вимоги до оформлення звітної документації магістрантів.

Рекомендовано магістрантам, які здобувають освіту за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, та керівникам практики.

УДК 378.22:37-051

© Криворізький державний педагогічний університет, 2018.

З М І С Т

1. Вступ.....	4
2. Мета і завдання практики.....	5
3. Зміст практики.....	11
4. Обов'язки магістрантів.....	18
5. Виховна робота магістрантів.....	20
6. Оцінювання педагогічної (переддипломної) практики магістрантів у ЗВО.....	21
7. Вимоги до оформлення документації.....	24

ДОДАТКИ

<i>Додаток А.</i> Індивідуальний план виробничої (переддипломної) практики студента (-тки) магістратури.....	26
<i>Додаток Б.</i> Оформлення щоденника переддипломної практики.....	28
<i>Додаток В.</i> Звіт магістранта про проходження педагогічної (переддипломної) практики (методичні рекомендації).....	31
<i>Додаток Г.</i> Методичні рекомендації щодо звіту магістранта	32
<i>Додаток Д.</i> Орієнтовна схема аналізу лекції... ..	34
<i>Додаток Ж.</i> Орієнтовна схема аналізу практичного заняття (методичні рекомендації).....	37
<i>Рекомендована література (базова, допоміжна), інтернет-ресурси.....</i>	40

ВСТУП

Згідно зі статтею 43 Закону України «Про вищу освіту», Національною доктриною розвитку освіти України в XXI столітті, галузевими стандартами вищої освіти України важливе місце в системі професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації посідає практична підготовка, одним із різновидів якої є практика магістрантів у ЗВО.

Педагогічна (переддипломна) практика магістрантів у ЗВО – педагогічна (переддипломна) практика, яку студенти магістратури проходять у закладі вищої освіти на заключному етапі навчання. Педагогічна (переддипломна) практика магістрантів у ЗВО організується кафедрою педагогіки державного вищого навчального закладу «Криворізький державний педагогічний університет» та проводиться відповідно до навчальних планів на оснащених належним чином базах навчальних закладів, після закінчення теоретичного навчання та здачі всіх заліків та іспитів.

Під час цієї практики магістранти поглиблюють та закріплюють теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, добирають матеріал для виконання магістерської роботи. Вона спрямована на формування у фахівця – випускника магістратури умінь і навичок професійної діяльності на дослідницькому рівні.

Переддипломна практика, з одного боку, забезпечує більш глибоке засвоєння змісту навчальних дисциплін, а з іншого, є шляхом фінального етапу підготовки магістра, свідченням його готовності до наукової роботи як виду педагогічної діяльності у вищій школі. Її реалізація дає змогу втілити набуті магістрантами знання, уміння та навички для опрацювання теоретичних і практичних

питань під час підготовки та здійснення наукової діяльності.

Предметом практичної підготовки є практично-прикладні аспекти сучасної педагогічної теорії, рекомендації щодо їх засвоєння і практичного застосування у майбутній професійній діяльності.

Зміст і послідовність переддипломної практики визначається програмою, яка розробляється кафедрою педагогіки і об'єднує всі вимоги щодо рівня знань, умінь, навичок, яких магістранти мають досягти в процесі проходження переддипломної практики. Програма переддипломної практики та методичні рекомендації розроблені на основі «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти в Державному вищому навчальному закладі «Криворізький державний педагогічний університет» і є основними навчально-методичними документами переддипломної практики.

У методичних матеріалах висвітлено мету, перелік знань, практичних умінь і навичок магістрантів; розкрито особливості оцінювання різних видів їх діяльності під час проходження педагогічної практики; подано зміст, форми, методи виховної роботи зі студентами закріпленої академічної групи; наведено орієнтовну тематику виховних заходів з основних напрямів виховання; окреслено основні вимоги та подано методичні поради щодо проходження магістрантами різних етапів практики та оформлення звітної документації.

У підготовці методичних матеріалів використано досвід з організації та проведення педагогічної практики у КДПУ, педагогічної (переддипломної) практики іншими ЗВО, що здійснюють підготовку магістрантів зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета педагогічної (переддипломної) практики – забезпечити підготовку магістрантів до професійної науково-дослідницької діяльності викладача вищої школи; підготовка кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, проведення самостійного наукового дослідження; виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Програма переддипломної практики передбачає завдання, які дають можливість узагальнити знання, практичні вміння та навички на базі конкретного суб'єкта господарювання, оволодіти професійним досвідом, перевірити готовність майбутнього фахівця до самостійної трудової діяльності, формування в них та апробація інструментальних, міжособистісних та системних компетентностей, набуття практичних навичок застосування теоретичних знань для вирішення прикладних задач у професійній діяльності.

Завдання практики :

–поглиблення, розширення, узагальнення і закріплення теоретичних знань у сфері педагогіки вищої школи;

–удосконалення і закріплення практичних умінь та навичок роботи з фактичним матеріалом виробничої діяльності конкретного ЗВО, вирішення конкретних завдань фахової діяльності;

–вивчення системи навчальної, наукової, виховної роботи у ЗВО, зокрема досвіду і системи роботи випускової кафедри та викладача – керівника практики;

–закріплення теоретичних знань та здобуття практичних навичок науково-дослідницької роботи викладача вищої школи;

–збір та опрацювання матеріалів, що стосуються дипломної роботи, наукового дослідження;

–узагальнення і систематизація результатів проведених досліджень з метою вироблення власного бачення проблеми та опрацювання обґрунтованих рекомендацій щодо її розв'язання;

– розвиток дослідницьких умінь у конкретній професійній діяльності.

Згідно з вимогами освітньої програми, магістранти в процесі проходження переддипломної практики мають оволодіти:

–знаннями про форми та методи науково-педагогічного дослідження;

–готовністю застосовувати отримані знання й навички для розв'язання практичних завдань у процесі навчання та у професійній і соціальній діяльності;

– методиками проведення педагогічного дослідження та методами оцінки ефективності їх застосування при вирішенні конкретних задач;

–знаннями сучасних методологічних підходів до проведення наукового дослідження;

–вміннями виявляти причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ у освітній галузі;

–вміннями обирати з методичні підходи, що дозволяють найбільш ефективно вирішувати задачі педагогічної діяльності;

–вміннями проводити аналіз навчально-виховної роботи ЗВО та його підрозділів;

–вміннями відбирати, аналізувати, систематизувати та узагальнювати зміст досліджуваного матеріалу;

–вміннями вивчати досвід педагогів (викладачів вищої школи) щодо їх з питань організації їх співпраці, співтворчості зі студентами, зокрема з обдарованими;

–вміннями дотримуватися професійної етики в процесі здійснення наукових досліджень на об'єкті практики.

У результаті практичної підготовки здобувачі вищої освіти мають набути/розвинути:

–здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

–здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

–знання та розуміння предметної області та розуміння професії;

–навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

–здатність до проведення досліджень на відповідному рівні;

–здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

–здатність генерувати нові ідеї (креативність);

–здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

–здатність приймати обґрунтовані рішення;

–здатність працювати автономно;

–здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

–визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;

знання та розуміння

–основних теоретичних положень педагогіки вищої школи, вміння їх застосовувати у процесі вирішення практичних завдань;

–знання і оволодіння методами наукового мислення, його основними формами і засобами організації;

–знання і розуміння методів аналізу і класифікації, розуміння методів практичного застосування суджень і міркувань різного типу в різних галузях навчання і професійній діяльності.

Застосування знань на практиці:

–здатність до здійснення теоретичного аналізу педагогічних проблем;

–здатність до застосування відповідного категоріально-понятійного апарату, володіє методами й прийомами логічного аналізу, уміння працювати з науковими текстами;

–здатність аргументовано й обґрунтовано представляти результати наукових досліджень (доповіді, публікації, проекти, презентації тощо);

–здатність використовувати методи й процедури наукового, філософського, логічного й теоретико-методологічного аналізу в професійній діяльності;

–здатність самостійно застосовувати діалектичний, аналітичний, інтуїтивний, феноменологічний і інші методи у власних дослідженнях.

Під час проходження педагогічної (переддипломної) практики *магістранти (-тки) зобов'язані:*

1) дотримуватися режиму навчального закладу та його вимог;

2) брати активну участь у настановчих і підсумкових конференціях;

3) ознайомитися з нормативною документацією закладу вищої освіти, кафедри та документацією, яку ведуть викладачі (навчальний план спеціальності, графік навчального процесу, індивідуальний план викладача, посадова інструкція асистента кафедри, робочі програми, план виховної роботи куратора групи, журнал взаємовідвідувань викладачів та ін.);

5) планувати свою діяльність та відобразити її в індивідуальному плані;

6) систематично заповнювати щоденник педагогічної практики та звіряти із запланованими видами робіт в індивідуальному плані;

7) відвідувати заняття викладача(-ів) кафедри, проводити аналіз занять за результатами спостереження за діяльністю викладача;

8) надавати допомогу викладачу в підготовці навчально-методичного матеріалу з дисциплін, викладання яких забезпечується випусковою кафедрою: оформлення наочності, підготовка дидактичного матеріалу; перевірка залишкових знань, тестів, контрольних завдань студентів; проведення модульного контролю, атестації студентів тощо;

9) брати активну участь у науково-методичних, просвітницьких, виховних заходах, які проводить викладацький склад кафедри; долучатися до їх організаційної роботи.

Обов'язки керівника практики (викладача кафедри педагогіки):

– ознайомити магістрантів із графіком і режимом роботи закладу вищої освіти; графіком роботи науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки;

– надати первинну допомогу під час складання індивідуального плану практики магістранта, за необхідності сприяти його узгодженню з іншими викладачами кафедри;

– систематично проводити консультативні зустрічі із закріпленими за ним/нею магістрантами;

– забезпечити магістрантів необхідними документами, навчально-методичною літературою (та/чи посиланням на неї) для успішного виконання програми і завдань практики;

- сприяти організації доступу до інформації, яку необхідно опрацювати за програмою практики;
- здійснювати методичний супровід підготовки та проведення магістрантом(-ткою) навчальних занять відповідно до індивідуального плану;
- здійснювати методичне керування підготовкою та проведенням виховних заходів у студентській групі;
- контролювати ведення індивідуального плану роботи, щоденника, підготовку методичних розробок залікового заняття, виховного заходу та звіту про виконану магістрантом роботу.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час педагогічної (переддипломної) практики діяльність магістрантів здійснюється в таких напрямках: ***організаційний, педагогічний, фаховий.***

Конкретизуємо кожен із них.

I. Організаційний, який передбачає, що магістранти:

- беруть участь у настановчій конференції з педпрактики;
- ознайомлюються із закладом вищої освіти (адміністрацією, викладачами, кураторами);
- знайомляться зі студентською групою, до якої прикріплені на період практики;
- вивчають обладнання та оформлення навчальних кабінетів та лабораторій;
- аналізують плани навчальної роботи викладачів та плани виховної роботи кураторів;
- складають індивідуальний план роботи на період практики, до якого включають навчальну, методичну, виховну та дослідницьку роботу;

- вчасно оформлюють та подають методисту звітну документацію з педагогічної практики;
- беруть участь у підсумковій конференції з педагогічної практики.

II. Педагогічний, який передбачає, що магістранти:

- відвідають науково-методичний семінар кафедри та семінар молодих науковців (підготують та виступлять на одному із них з доповіддю з проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи);

- підготують програму спецкурсу (спецсемінару) щодо пошуку шляхів розв'язання проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи;

- проведуть не менше двох занять (лекції, практичні заняття) щодо практичного розв'язання проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи та складають письмовий самоаналіз проведених занять;

- підготують методичні рекомендації щодо шляхів розв'язання проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи.

III. Фаховий, який передбачає, що магістранти:

- аналізують навчальну програму з предмета на період практики та вузівські підручники відповідних курсів;

- знайомляться з необхідною навчально-методичною літературою з предмета;

- відвідують та аналізують навчальні заняття, які проводять викладачі-наставники, вивчають їх педагогічний досвід;

- за допомогою викладачів розробляють розгорнуті плани – конспекти практичних занять та конспекти лекцій із навчальних курсів;

– здійснюють відбір змісту навчального матеріалу, методів, прийомів і засобів навчання до кожного заняття відповідно до вікових та індивідуальних особливостей студентів, мети і завдань заняття;

– добирають і виготовляють дидактичний і наочний матеріал до занять;

– відвідують заняття колег-практикантів, здійснюють аналіз відвіданих занять та самоаналіз проведених занять; використовують результати аналізу і самоаналізу для вдосконалення своєї педагогічної майстерності;

– розробляють і організовують різні види позааудиторної роботи з предмета (екскурсії, вечори, брейн-ринги, конкурси тощо);

– беруть участь у методичній роботі: спостерігають за роботою засідань, методичних семінарів викладачів.

Переддипломна практика проводиться у терміни, визначені робочим навчальним планом підготовки магістрів.

Педагогічна (переддипломна) практика магістрантів проходить у три етапи: ознайомлювальний, основний і підсумковий. Протягом усього періоду практики магістранти зобов'язані вести щоденник психолого-педагогічних спостережень (у паперовій чи електронній формі, за вибором магістранта), в якому записує зміст виконаної за кожний день роботи.

Перший - ознайомлювальний етап (один тиждень) починається на першому тижні навчання, коли проводиться настановча конференція, на якій магістранти знайомляться з метою, завданнями практики, її змістом; календарним графіком проведення практики, переліком і

порядком укладання документів, необхідних для проходження практики і захисту звіту. Магістрант разом із керівником складає індивідуальний план проходження педагогічної переддипломної практики, який затверджується завідувачем випускової кафедри.

На цьому етапі магістранти знайомляться:

- з особливостями організації навчального процесу у ЗВО та роботою випускової кафедри;
- з нормативними документами вищої школи (відповідно до теми магістерської роботи);
- з джерельною базою дослідження;
- знайомляться зі складанням з особливостями складання індивідуального плану роботи викладача, планування його науково-методичної роботи.

Магістранти готують список джерел, необхідних для опрацювання; визначають характер навчально-методичної розробки із теми дослідження.

Керівники практики призначають студентам навчальну дисципліну для розробки практичної частини магістерської роботи, керуючись переліком навчальних дисциплін з навчального плану підготовки спеціалістів зі спеціальності 014 Середня освіта освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр.

За тиждень до початку практики керівники практики від кафедри організують настановчу конференцію, де визначається порядок проходження практики. У цей період студенти розподіляються за викладачами, які керуватимуть практикою.

Другий - основний етап виробничої практики (два тижні) передбачає, що магістрант-практикант має довести, що він здатний визначитися із власним планом дослідницької роботи та виконати основні завдання програми практики.

Під час основного етапу практики передбачається:

– відвідування науково-методичного семінару кафедри та семінару молодих науковців (підготовка та виступ на одному із них з доповіддю з проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи);

— підготовка програми спецкурсу (спецсемінару) з теми, що пов'язана з темою магістерської роботи.

– проведення не менше двох занять (лекції, практичні заняття) щодо практичного розв'язання проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи та складання письмового самоаналізу проведених занять;

– підготовка методичних рекомендацій щодо шляхів розв'язання проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи.

На підсумковому етапі педагогічної (переддипломної) практики (один тиждень) узагальнюються результати практики, проводиться остаточне оформлення необхідної документації, готується звіт з переддипломної практики, відбувається підсумкова конференція, під час якої відбувається захист магістрантом звіту з практики.

Узагальнення етапів проходження практики магістрантами кафедри педагогіки представлено в таблиці 1.

ЕТАПИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Етапи	Тижні	Завдання практики
1	2	3
<i>Підготовчий (ознайомлювальний)</i>	<i>1 тиждень</i>	<p>Знайомство з кафедрою, навчальною групою. Відвідування занять викладачів, що працюють у групі, у якій магістрант (-тка) має проходити практику. Знайомство з документацією кафедри (робочими програмами викладачів, планом виховної роботи куратора тощо). Відвідування занять із метою ознайомлення з методикою викладання викладача та вивчення студентського колективу. Складання індивідуального плану роботи на період практики. Планування й підготовка занять. Узгодження розкладу занять, підготовка програми спецкурсу (спецсемінару) з теми, що пов'язана з темою магістерської роботи, а також підготовка та проведення не менше двох занять (лекції, практичні заняття) щодо практичного розв'язання проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи. Підготовка запланованого виховного заходу зі студентською групою.</p>

Продовження таблиці 1

1	2	3
<i>Основний</i>	<i>2-3 тиждень</i>	<p>Відвідування занять, які проводить керівник практики, відкритих занять викладачів випускової кафедри (загалом не менше трьох). Практична робота з підготовки та проведення навчальних занять із студентами бакалаврату (лекції, семінарських, практичних занять). Відвідування та аналіз занять, проведених іншими студентами-практикантами (не менше двох). Проведення консультацій із навчальних дисциплін (за необхідності). Добір та оформлення дидактичного матеріалу з навчальної дисципліни. Розробка програми спецкурсу (спецсемінару) з теми, пов'язаної з темою кваліфікаційної роботи (за рішенням кафедри). Підготовка та проведення не менше двох занять (лекції, практичні заняття) щодо практичного розв'язання проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи та складання письмового самоаналізу проведених занять.</p> <p>Участь в організації та проведенні виховних заходів на факультеті та/або в окремій академічній групі (можливе проведення залікового виховного заходу як колективної творчої справи групи магістрантів, закріплених за випусковою кафедрою або викладачем). Затвердження методистом кафедри педагогіки розробки залікового виховного заходу.</p>
<i>Підсумковий</i>	<i>4 тиждень</i>	<p>Проведення залікового виховного заходу в групі. Підготовка та представлення документації методисту. Підведення підсумків практики.</p>

Після закінчення практики магістрант подає на перевірку методисту кафедри педагогіки такі документи:

1) індивідуальний план (графік) проходження педагогічної (переддипломної) практики з помітками про виконання кожного виду роботи;

2) щоденник психолого-педагогічних спостережень з відображенням щоденної навчальної та виховної роботи зі студентами (аналіз відвіданих та проведених навчальних занять, не менше п'яти);

3) розробки фондкових лекцій (не менше двох) відповідно до теми магістерської роботи;; програми спецкурсу (спецсемінару) з теми, що пов'язана з темою магістерської роботи та/або методичних рекомендацій щодо шляхів розв'язання проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи;

4) публікація у науковому виданні кафедри (чи підготовлена публікація у фаховому виданні);

5) виступ на науковій конференції / регіональному семінарі (чи публікація у Матеріалах конференції / семінару);

6) звіт про проходження педагогічної (переддипломної) практики.

4. ОБОВ'ЯЗКИ МАГІСТРАНТІВ

Під час проходження практики магістрант повинен:

– вести щоденник психолого-педагогічних спостережень упродовж усього періоду практики;

– здійснювати спостереження за виконанням викладачем-наставником різних видів навчальної роботи зі студентами;

– розробити плани практичних занять, обговорити їх із викладачем-наставником та провести заняття відповідно до плану;

– підготувати конспекти лекцій, обговорити їх із викладачем, провести лекційні заняття;

– розробити завдання для самостійної роботи, для поточного контролю, тести тощо;

– відвідати лекції, семінарські та практичні заняття провідних викладачів, обговорити з викладачами доцільність використаних методів, методичних знахідок тощо;

– відвідати навчальні заняття, що проводять магістранти в інших групах, із подальшим обговоренням;

– здійснювати роботу в якості помічника куратора;

– підготувати та провести заліковий виховний захід зі студентами закріпленої студентської групи;

– відвідати навчальні заняття та залікові виховні заходи, що проводять магістранти в інших групах, із подальшим обговоренням;

– проводити індивідуальні бесіди зі студентами закріпленої студентської групи;

– організувати позааудиторні заняття із застосуванням активних форм навчання (круглий стіл; зустріч із фахівцями, обговорення актуальних проблем курсу в нетрадиційній формі);

– здійснювати дослідницьку роботу щодо практичного розв’язання проблеми, що пов’язана з темою магістерської роботи;

– підготувати всі матеріали практики та звітувати на конференції.

5. ВИХОВНА РОБОТА МАГІСТРАНТІВ

Підготовка та проведення виховних заходів – обов’язкова частина виробничої (асистентської) практики, упродовж якої магістранти беруть участь в організації позааудиторної діяльності студентів у якості помічників куратора академічної групи. Магістранти знайомляться із студентським колективом, налагоджують із ним контакт, залучають студентів до підготовки та проведення залікових виховних заходів.

Мета виховної діяльності магістранта-практиканта у процесі асистентської практики: зміцнення психолого-педагогічних знань щодо керівництва студентським колективом, формування навичок організації та проведення різноманітних виховних заходів, вивчення поглядів студентів щодо характеру виховної роботи, її тематики та змісту; формування у студентів низки особистісних рис, які мають загальнолюдське, громадянське та соціальне значення.

Під час здійснення виховної роботи магістрант-практикант повинен:

1. Познайтися з куратором студентської групи та студентським колективом.
2. Ознайтися із сутністю роботи куратора, планом виховної роботи зі студентською групою.
3. Налагодити контакт зі студентською групою і розвивати позитивні взаємини зі студентами.
4. Аналізувати потреби та інтереси студентів, які необхідно враховувати у виборі напрямку виховної роботи (тема, організаційна форма) в академічній групі.
5. Співпрацювати з куратором в організації позааудиторної діяльності студентів, а також у загальноуніверситетських виховних заходах.

7. Тему, зміст, структуру залікового виховного заходу узгодити з куратором і викладачем кафедри педагогіки, визначити дату його проведення.

8. Підготувати розробку та самостійно провести заліковий виховний захід на заплановану тему.

9. Організувати студентів до підготовки та проведення заходу.

10. Спланувати в індивідуальному плані практики зміст виховної діяльності у студентському колективі на весь період практики.

Виконуючи функцію помічника куратора, магістрант повинен:

– співпрацювати зі студентами академічної групи, допомагаючи їм долати труднощі навчання, та сприяти підвищенню успішності студентів;

– застосовувати різноманітні методи педагогічної взаємодії у проведенні позааудиторних виховних заходів, що сприяють згуртуванню колективу студентської групи;

– проводити виховні (позааудиторні) заходи різних форм відповідно до мети педагогічної взаємодії, потреб, рівня розвитку студентів;

– організувати діяльність із самовиховання та самоосвіти студентів групи;

– налагоджувати контакт зі студентами групи, застосовувати особистісний підхід до кожного студента.

6. ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ МАГІСТРАНТІВ У ЗВО

Педагогічна (переддипломна) практика магістрантів у ЗВО оцінюється за видами діяльності відповідно до такої системи балів, що наведена в таблиці 2.

Таблиця 2

Види роботи	Максимальна кількість балів
1	2
Робота з нормативними документами вищої школи (розробка навчальної програми).	5 балів
Відвідування науково-методичного семінару кафедри та семінару молодих науковців (підготовка доповіді): <ul style="list-style-type: none"> – повнота та ґрунтовність доповіді; – методичне значення проблеми дослідження. 	10 балів (за два семінари)
Відвідування науково-методичного семінару кафедри	5 балів
Оновлення фондових лекцій (не менше двох) з курсів, що викладаються викладачами випускової кафедри, відповідно до теми магістерської роботи.	5 балів (за дві лекції)
Робота на консультативних заняттях передбачає: <ul style="list-style-type: none"> – своєчасне затвердження індивідуального плану практики; – формування джерельної бази дослідження; – періодичне відвідування консультацій; – своєчасне подання звіту на перевірку. 	10 балів
Розробка програми спецкурсу (спецсемінару) з теми, що пов'язана з темою магістерської роботи;	15
Виступ на науково-методичному семінарі кафедри із представленням розробленої програми	5 балів

Продовження таблиці 2

1	2
Підготовка статті до наукового збірника кафедри («Педагогічне Криворіжжя»).	10
Підготовка статті (у співавторстві з науковим керівником) для публікації у фаховому виданні.	15
Дотримання вимог щодо оформлення звіту: <ul style="list-style-type: none"> – акуратність подання тексту, відсутність помарок, помилок; – наявність змісту та нумерація сторінок, таблиць, малюнків, відповідність нумерації; – відповідність структурним вимогам керівника; – наявність списку літератури і дотримання правил його подання і оформлення. 	5 балів
Захист: <ul style="list-style-type: none"> – ґрунтовність доповіді про апробацію запропонованої методичної розробки на практиці; – аргументованість відповідей на зауваження керівника; – чіткість, структурованість доповіді; – володіння увагою аудиторії; використання засобів наочності.	20 балів
Разом	100

Щотижневою формою контролю є перевірка керівником практики щоденників магістрантів і ознайомлення з усіма опрацьованими матеріалами. Студенти повинні вести щоденник із педагогічних спостережень пропонованого зразку, де щоденно висвітлювати зміст виховної роботи зі студентською групою та аналізувати її.

7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Під час проходження педагогічної практики магістрант складає індивідуальний план, який узгоджується із завідувачем кафедри педагогіки та затверджується керівником практики (методистом кафедри педагогіки).

Відповідно, методисту кафедри педагогіки магістр має подати на перевірку наступну документацію:

- індивідуальний план роботи магістранта-практиканта з помітками про виконання кожного виду роботи та оцінкою з підписом методиста;

- щоденник практики;

- розробки фондових лекцій (не менше двох) відповідно до теми магістерської роботи; програми спецкурсу (спецсемінару) з теми, що пов'язана з темою магістерської роботи та/або методичних рекомендацій щодо шляхів розв'язання проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи.

- публікація у фаховому видання (чи підготовлена публікація у науковому виданні кафедри);

- виступ на науковій конференції / регіональному семінарі (чи публікація у Матеріалах конференції / семінару);

- звіт щодо виконання індивідуального плану роботи магістранта-практиканта.

За результатами практики проводяться підсумкові конференції за участю магістрантів та викладачів кафедри з метою внесення пропозицій, спрямованих на покращення умов та підвищення якості проходження практики магістрантами у ЗВО.

ДОДАТКИ

Додаток А

Титульний аркуш

**Індивідуальний план
педагогічної (переддипломної) практики
студента(-тки) магістратури
кафедри педагогіки
Криворізького державного педагогічного університету**

_____ *(ПІП магістранта/магістрантки)*
на час педагогічної практики з _ 200_ р. по _ 200_ р.

В _____
(назва закладу вищої освіти)

закріплений за групою _____
Куратор групи _____

Узгоджено:
Завідувач кафедри педагогіки

(науковий ступінь, вчене звання завідувача)

(ПІП, підпис)

Затверджено:

(керівник/методист практики)

*(науковий ступінь, вчене звання керівника
практики)*

Другий та наступні аркуші

№ з/п	Зміст і форми роботи	Дата	Місце проведення	Відмітка про виконання
I. Навчально-методична робота				
II. Виховна робота				
III. Управління закладом вищої освіти				
IV. Науково-дослідна робота				

Підпис магістранта(-тки): _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник практики: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток Б

Оформлення щоденника переддипломної практики

Титульний аркуш

**Щоденник
педагогічної (переддипломної) практики**

Студента/студентки магістратури

Криворізького державного педагогічного університету
_____ факультету

(назва факультету)

(ППП магістранта/магістрантки)

Спеціальність

(шифр, найменування)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики				Відмітка про виконання
		1	2	3	4	

Керівник практики: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок керівника практики

Дата складання заліку

« ___ » _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою _____
(словами)

Кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток В

Титульна сторінка

**ЗВІТ
МАГІСТРАНТА ПРО ПРОХОДЖЕННЯ
ПЕДАГОГІЧНОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ)
ПРАКТИКИ**

Прізвище, ім'я, по батькові

факультет

місце проходження практики

термін проходження практики

Керівник практики

(ПП, науковий ступінь, учене звання)

Додаток Г

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗВІТУ МАГІСТРАНТА

Звіт магістранта повинен відповідати таким правилам оформлення.

1. Обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору. До загального обсягу входять титульна сторінка та основний текст.

2. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервал із дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 30 мм, правого – 1,5 мм.

3. Титульна сторінка оформлюється за встановленою формою (див. вище).

Під час представлення звіту (на педагогічній конференції та/чи під час останньої зустрічі з керівником практики) про проходження практики оцінюються вміння:

- аргументовано висловлювати власну думку;
- працювати з науковою психолого-педагогічною літературою,
- систематизувати й узагальнювати теоретичний матеріал;
- формулювати висновки й розробляти рекомендації щодо досліджуваної проблеми;
- використовувати дані емпіричного характеру;
- аналізувати поточні процеси і явища, спираючись на здобуті знання фахового профілю.

Орієнтовні питання, на які слід звертати увагу при складанні звіту

І. Навчально-методична робота

– Скільки занять і з яких дисциплін Ви відвідали й проаналізували?

– Які елементи досвіду навчально-виховної роботи викладачів стали Вашим педагогічним надбанням?

– Які методичні прийоми, методи та методики Ви використали при проведенні занять і плануєте використовувати в майбутньому?

– Скільки занять Ви провели? Чи задоволені Ви їх якістю?

– Які труднощі Ви відчували при підготовці та проведенні занять?

– Яку методичну допомогу Ви хотіли б отримати в подальшому?

– Який педагогічний досвід (кафедри чи підрозділу університету, викладача) Ви вивчили та узагальнили? Чи збираєтесь використати цей досвід в майбутній педагогічній діяльності?

– Як Ви оцінюєте якість своїх теоретичних знань із педагогіки, психології, предметів Вашого фаху, вмінь використовувати їх у процесі викладацької діяльності?

– Що необхідно здійснити для їх удосконалення?

II. Виховна робота помічника куратора студентської групи

– Які конкретні задачі щодо вивчення досвіду організації виховної роботи зі студентами Ви окреслили?

– Досвід куратора якої студентської групи Ви вивчали?

– Опишіть коротко його діяльність та її позитивні результати, які збираєтесь використати в майбутньому.

III. Управління сучасним закладом вищої освіти.

– Досвід управління якою кафедрою, факультетом чи науково-дослідною лабораторією Ви вивчали? Які висновки зробили?

– Як здійснюється рейтинг викладачів у цьому університетському підрозділі?

– Які Ваші рекомендації щодо поліпшення діяльності викладачів кафедри (лабораторії тощо)?

IV. Науково-дослідна робота

– Аналіз та узагальнення отриманої в процесі педагогічної практики інформації у вигляді наукової доповіді, статті чи реферату.

– Виступ на науково-практичній конференції за результатами педагогічної практики зі звітною доповіддю.

Додаток Д

ОРІЄНТОВНА СХЕМА АНАЛІЗУ ЛЕКЦІЇ

Титул аналізу відвіданої лекції

Відповідно до розкладу « ___ » _____ 200__ року
відвідано лекцію з навчальної дисципліни _____

Тема: _____
(*ІПП лектора, науковий ступінь, учене звання, посада*)

Факультет _____ Спеціальність _____ Курс _____
Група ___ Час ___ Кількість осіб ___ Присутні _____

Титул аналізу проведеної лекції

Відповідно до розкладу розкладом «___» __ 200__ року
проведено лекцію з навчальної дисципліни _____

Тема: _____

Факультет _____ Спеціальність _____ Курс _____
Група ___ Час ___ Кількість осіб ___ Присутні _____

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Аналіз лекції варто проводити, використовуючи наведений нижче алгоритм з урахуванням того, чи була лекція відвідана, чи проведена (у подальшому тексті зроблені необхідні застереження).

Мета відвідування лекції: вивчення досвіду роботи викладача

Мета проведення лекції:

1. Організація лекції:

- організація аудиторії; своєчасність початку заняття;
- своєчасність явки на заняття студентів.

2. Актуалізація знань та суб'єктивного досвіду студентів:

- зв'язок попереднього матеріалу зі змістом лекції;
- методи актуалізації знань (опитування, тестування або інші).

3. План заняття:

- відповідність теми робочій програмі;
- перелік та анотація рекомендованої літератури (зокрема й для поглибленого вивчення теми).

4. Елементи аналізу лекції:

- актуальність теми, зацікавленість студентів матеріалом лекції;
- науковий характер лекції, *влучність розкриття теоретичних положень, категорій, визначень (лише для відвіданої лекції);*

– зв'язок теоретичного матеріалу з досягненнями вітчизняної науки та передового досвіду;

– методичний рівень викладання: наявність плану лекції, його зв'язок з попереднім матеріалом, використання структурно-логічних схем, логічність і послідовність викладання матеріалу, аргументованість висновків (*лише для відвіданої лекції*);

– стиль викладання: точність визначень, формулювань, демократичність, володіння аудиторією, дисципліна (*лише для відвіданої лекції*);

- мовленнєва культура лектора (чіткість, тембр і сила голосу, вдале інтонування) *(лише для відвіданої лекції)*;
- глибина висвітлення наукових проблем, тенденцій та фактів;
- повнота розкриття плану лекції;
- рівень педагогічної майстерності викладача *(лише для відвіданої лекції)*;
- зворотній зв'язок викладача з аудиторією; емоційність проведення заняття;
- виклад матеріалу викладачем (розповідь, читання тексту і т. ін.) *(лише для відвіданої лекції)*;
- зв'язок теми з професійною підготовкою студентів;
- використання технічних засобів або комп'ютерної техніки (відео, проекційної апаратури, фонозаписів);
- прийоми та методи посилення уваги, зацікавленості та активності студентів;
- ефективність використання дошки та засобів наочності;
- темп викладання матеріалу.

5. Поведінка студентів:

- уважність, зацікавленість, старанність, дисциплінованість, активність тощо; кількість запитань та їх спрямованість.

6. Результати лекції:

- рівень та якість висвітлення плану лекції; досягнення мети науково-пізнавального і виховного значення лекції.

7. Висновки:

- позитивні сторони лекції;
- зауваження (щодо фактичного матеріалу і методики викладання) *(лише для відвіданої лекції)*;
- пропозиції *(лише для відвіданої лекції)*.

Яким чином досвід лектора Ви зможете використовувати в майбутній професійній діяльності *(лише для відвіданої лекції)*?

Що не вдалося, чому, як можна виправити власні прорахунки *(лише для проведеної лекції)*?

Додаток Ж

**ОРІЄНТОВНА СХЕМА АНАЛІЗУ
ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ
(методичні рекомендації)**

Титул аналізу відвіданого практичного заняття

Відповідно до розкладу «__» _____ 200__ року
практичне заняття з навчальної дисципліни _____

Тема: _____

(*ППП викладача, науковий ступінь, учене звання, посада*)

Факультет _____ Спеціальність _____ Курс _____

Група __-__ Час __ Кількість осіб _____ Присутні _____

Титул аналізу проведеного практичного заняття

Відповідно до розкладу розкладом «__» _____ 200__ року
проведено із навчальної дисципліни _____

Тема: _____

Факультет _____ Спеціальність _____ Курс _____

Група __-__ Час __ Кількість осіб _____ Присутні _____

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Аналіз практичного заняття варто проводити, використовуючи наведений нижче алгоритм з урахуванням того, чи був семінар *відвіданий*, чи *проведений* (у подальшому тексті зроблені необхідні застереження).

1. Наявність робочого плану практичного заняття.
2. Визначення мети, завдань заняття, достатня вмотивованість діяльності студентів.
3. Відповідність змісту практичного заняття програмі навчального курсу.
5. Форма оцінки знань, умінь та навичок студентів під час проведення заняття. Доцільність їх застосування.
6. Використання прийомів активізації пізнавально-пошукової діяльності студентів.
7. Спрямованість заняття на самостійну роботу студентів.
8. Відповідність засобів, використаних викладачем на занятті, запропонованій темі.
9. Цілеспрямованість: постановка проблеми, прагнення викладача поєднати теорію з практикою, перспективи використання навчального матеріалу в професійній діяльності.
10. Планування викладачем своїх дій: виділення головних питань, пов'язаних із профілюючими дисциплінами, наявність у списку нової літератури.
11. Організація семінару: вміння викликати та підтримувати дискусію, конструктивний аналіз усіх відповідей і виступів, модель поведінки самого викладача (*лише для відвіданого практичного заняття*).

12. Стиль проведення семінару: пожвавлений, із постановкою гострих питань, сприяння дискусії, збудження думки, прагнення висловити думку та ін. (*лише для відвіданого практичного заняття*).

13. Відносини «викладач-студент»: вимогливі, поважні, напружені, конфліктні (*лише для відвіданого практичного заняття*).

14. Управління групою: швидкий контакт із студентами, упевнена поведінка в групі, справедливі взаємини зі студентами, або щось інше (*лише для відвіданого практичного заняття*).

15. Зауваження викладача: кваліфіковані, узагальнені, конкретизовані (*лише для відвіданого практичного заняття*).

16. Студенти ведуть записи на семінарах (*лише для відвіданого практичного заняття*).

17. Оцінка ефективності проведеного практичного заняття. Побажання та зауваження.

Рекомендована література

Базова

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник. Київ: Либідь, 1998. С. 10-286.
2. Боголіб Т. М. Принципи управління вузом : монографія. Переяслав-Хмельницький, 2004. 204 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : метод. посіб. для студ. магістратури. Київ: Центр навч. літератури, 2003. 384 с.
4. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури. Київ: Центр навч. літератури, 2005. С. 11-64.
5. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 374 с.
6. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»). *Освіта*. 1993. № 44-46.
7. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; [голов. ред. В. Г. Кремень]. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
8. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 416 с.
9. Закон України «Про освіту»: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
10. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.

11. Кремень В. Г. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / В.Г. Кремень. Тернопіль : «Навчальна книга-Богдан», 2004. 384 с.

12. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки:
http://guonkh.gov.ua/reforma_osviti/1517.html

13. Сисоєва С.О., Бондарева Л. І. Педагогічні технології професійної підготовки: навчальний тренінг. Київ: Відкритий Міжн. університет розвитку людини, 2006. 180 с.

14. Теорія і методика професійної освіти: навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Т.Ю. Осипова, Р.С. Гурін [та ін.]; за ред. З.Н. Курлянд. – К.: Знання, 2012. – 390 с.

15. Федорчук Е. І. Сучасні педагогічні технології: навчально-методичний посібник. Кам'янець-подільський: АБЕТКА, 2006. 212 с.

Допоміжна

1. Володько В. М. Педагогічна система навчання: теорія, практика, перспективи. Навчальний посібник для викладачів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів освіти. Київ : Пед. преса, 2000. 148 с.

2. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: посібник для педагогічних працівників, студентів педагогічних вищих навчальних закладів. Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2002. 116 с.

3. Дем'яненко Н. Педагогічна парадигма вищої школи України: генеза й еволюція. *Філософія освіти*. 2006. №2 (4). С.256-265.

4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
5. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444с.
6. Освітні технології: навч.-метод.посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; за ред. О. М. Пехоти. Київ : А.С.К., 2004. 256 с.
7. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 616 с.
8. Поляк О. Вища освіта ХХІ століття: між науковим плануванням і маркетингом освітніх послуг. *Вища освіта України*. 2013. № 2. С. 89-94.
9. Шевчук С.С. Інноваційні підходи до навчання професії: метод. посібник. Донецьк: ІПО ІПП УМО, 2009. 120 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечний фонд КДПУ.
2. Інтернетресурси:

1.	Верховна Рада України	http://zakon4.rada.gov.ua/
2.	Міністерство освіти і науки України	http://mon.gov.ua/
3.	Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського	www.nbuv.gov.ua
4.	Он-лайн енциклопедія «Британіка»	www.britannica.com
5.	Україномовна версія он-	www.uk.wikipedia.org

	лайн енциклопедія «Вікіпедія»	
6.	Електронна бібліотека	http://pidruchniki.com/19930625/pedagogika/tehnologiyi_metodi_navchannya_suchasniy_vischiy_shkoli
7.	Електронна бібліотека	http://lib.chdu.edu.ua/pdf/na_ukpraci/pedagogika/2005/42-29-5.pdf
8.	Національний Темпус-офіс в Україні	http://tempus.org.ua/uk/vys_hha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html

Методичне видання

**Методичні рекомендації щодо організації та проведення
педагогічної (переддипломної)
Педагогічної практики магістрантів
(спеціальність: 011 освітні, педагогічні науки)**

Рецензенти:

В. А. Гаманюк, доктор педагогічних наук, професор.
Т. П. Голованова, кандидат педагогічних наук, доцент.

Укладачі:

Т. О. Дороніна, доктор педагогічних наук, професор.
С. М. Щербина, кандидат педагогічних наук, доцент.

Підписано до друку 11.05.2018 р.
Формат 60×84/16. Папір офс. Друк. офс. Ум. друк. арк. 1,12.
Гарнітура Times New Roman. Наклад: 100 прим.

Замовлення № 11.05.18 р.

ЯКІСНА ОСВІТА
В РІДНОМУ
МІСТІ

Криворізький державний
педагогічний університет

Кафедра педагогіки

проспект Гагаріна, 54
(аудиторія № 428; 4-й поверх
головного корпусу)
Тел.: (056) 440-59-80;
(097) 055-37-57

E-mail: k_pedagogy@kdpu.edu.ua

Magistratura / Magistratura / Magistratura / Magistratura / Magistratura